

بررسی آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل برگزاری مسابقات طراحی معماری و شهرسازی و ارائه راهکار اصلاح آنها

اسماعیل رادگهر^۱، ناهید مومنی^۲

^۱ کارشناس ارشد سازه دریایی دانشگاه امیرکبیر (پلی تکنیک تهران)، شرکت ملی نفت ایران.
^۲ کارشناس ارشد شهرسازی طراحی و برنامه ریزی شهری و منطقه ای، دانشگاه آزاد تهران مرکز. شهرداری مراغه.

نام نویسنده مسئول:

اسماعیل رادگهر

چکیده

بر اساس آیین‌نامه خرید خدمات مشاوره استفاده از روش مسابقه طراحی و معماری به‌عنوان یک روش قانونی برای انتخاب مشاور در ایران مطرح گردیده است و تاکنون علیرغم برگزاری مسابقات طراحی و معماری نسبتاً زیادی در ایران، سابقه اجرایی مدون و آیین‌نامه‌ای شفاف ندارد و تا حدودی استفاده از این شیوه به‌صورت صحیح و مثبت مغفول مانده است. در صورت شفافیت و یکسانی تعاریف پایه و مسئولیت‌های افراد درگیر در برگزاری مسابقه طراحی و معماری می‌تواند از این روش به‌عنوان خلاقانه‌ترین روش جهت دستیابی به نظرات و طرح‌های مدرن، به‌روز و مناسب باسلیقه جامعه بهره‌بردار یا بیننده استفاده کرد. عدم وجود منبع و مرجع موجه و صاحب قدرت و مسئول در رسیدگی به امور مسابقات، عدم وجود نظام‌نامه مدون و شفاف و عدم الزام به استفاده از آیین‌نامه‌ها و نظام‌نامه‌ها با سبب بروز نارضایتی‌هایی در کارفرمایان، برگزارکنندگان و شرکت‌کنندگان شده است. عدم امکان حضور اشخاص حقیقی و سطح‌بندی این اشخاص باعث شده که برگزاری مسابقه طراحی و معماری در بند ابهام و مشکلات اجرایی و حقوقی گرفتار شود. در این مقاله، نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، مصوبه شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی، برگزاری مسابقه و ثبت بناهای ملی و بین‌المللی باهم مقایسه شده و موارد غیرمشابه، مغایر و دارای تفسیر غیر همسان ذکر می‌گردد، این روند بررسی در برگزاری مسابقه طراحی و معماری مفهومی ساختمان اصلی یکی از وزارتخانه‌ها انجام شد و موارد ذکر شده بر اثر اختلاف فی‌مابین اصحاب برگزاری مسابقه و دقت در مفاد و بندهای هر سه سند حاصل شده و در انتها نیز پیشنهادهای اصلاحی ارائه می‌شود.

واژگان کلیدی: آیین‌نامه، مسابقه طراحی و معماری و شهرسازی، کارفرما، مشاور، نشریه ۲۴۰.

مقدمه

امروزه برای طراحی و معماری شهرها، ساختمان‌ها، میادین، نمادها، لوگوها و آرم‌ها و آنچه نیاز به استفاده از خلاقیت حداکثری اشخاص دارد از روش مسابقه‌ای با شرایط گوناگون برگزار می‌شود. روش انجام مسابقه معماری و شهرسازی بر اساس بند ج ماده ۱۶ آیین‌نامه خرید خدمات مشاور موضوع بخشنامه شماره ۱۹۳۵۴۲/ت/۴۲۹۸۶ ک مورخ ۸۸/۱۰/۰۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور که اشعار می‌دارد " روش مسابقه: این روش طبق اهداف، ضوابط و معیارهای نشریه شماره ۲۴۰ معاونت با عنوان " راهنمای برگزاری مسابقه معماری و شهرسازی در ایران " انجام می‌شود و فرایندهای ارزیابی کیفی، فنی و مالی مشاوران در این روش مطابق نشریه یادشده می‌باشد. " [۱]. به‌عنوان یکی از روش‌های قانونی خرید خدمات مشاور مطرح شده است. مسابقه طراحی، معماری و شهرسازی در ایران سابقه آیین‌نامه‌ای و دستورالعملی زیادی ندارد. در این مورد آیین‌نامه‌ها و ابلاغیه‌های از سوی نهادها و سازمان‌های مختلف صادر شده است که در این مقاله به بررسی و مقایسه آنها پرداخته شده و در نهایت موارد اصلاحی برای برگزاری یک مسابقه مناسب و مطلوب با در نظر گرفتن جمیع جهات پیشنهاد می‌گردد. برای استفاده حداکثری از خلاقیت طراحان و معماران جوان سعی گردیده که آیین‌نامه‌ها به سمتی پیش برود که بتواند به استفاده از خلاقیت قشر جوان که سابقه حضور در شرکت‌های دارای رتبه را ندارند، را فراهم کنند. به‌عبارت‌دیگر ترویج مسابقات طراحی معماری و شهرسازی در ایجاد فضای رقابت سالم و خارج از قوانین مناقصات و دیگر قوانین، میان طراحان معماری و شهرسازی و رشته‌های وابسته، ایجاد شورونشاط علمی در جامعه معماران و شهرسازان علی‌الخصوص طراحان جوان، ارتقای فرهنگ و دانش عمومی در زمینه معماری و شهرسازی، فراهم آوردن عرصه مناسب برای معرفی استعدادهای تازه و ناشناخته، متناسب با نظر بهره‌برداران و تخصیص بهتر منابع، برگزاری مسابقه می‌تواند بسیار مثرم ثمر باشد.

۱. تحقیقات پیشین

در ایران شاهد طراحی و اجرای ساختمان‌های قدیمی هستیم که در زمان خود دارای طراحی‌های خاص و ویژه بوده‌اند هرچند که در آن دوران برگزاری مسابقه داری ضوابط خاصی نبوده است نظیر ساختمان فعلی وزارت نفت، برج آزادی و پارک ارم. تاکنون در ایران طراحی‌های زیادی با استفاده شیوه برگزاری مسابقه انجام شده است که برخی آنها نیز به مرحله ساخت‌وساز رسیده است برای مثال ساختمان اصلی بورس، وزارت نیرو، پل طبیعت و بسیاری از ساختمانهای بخش خصوصی، برخی نیز در مرحله طراحی‌های بوده‌اند مثل ساختمان وزارت نفت و فاز دوم برج میلاد، ولی در سایت گزارش معماران حدود ۵ مسابقه طراحی و معماری در حال برگزاری است [۲]. در عرصه بین‌المللی نیز روند انتخاب طراحی‌های مفهومی به‌صورت مسابقه یک روند معمول است و باعث شده است که طراحان جوان از همه نقاط دنیا بتوانند شانس خود را برای ثبت یک اثر ویژه امتحان کنند و نتایج غیرقابل‌تصور نیز مشاهده شده است. در سایت مربوط به مسابقات معماری بین‌المللی می‌توان با کمترین شرایط در این مسابقات شرکت کرد [۳]. در عرصه بین‌المللی برای بهره‌گیری از خلاقیت اشخاص مشاهده شده که حتی طراحی سنگ‌فرش خیابان‌ها و یا یک فضای سبز به مسابقه گذاشته شده است. مهم‌ترین مسابقه اخیر نیز مسابقه طراحی، معماری مفهومی ساختمان جدید صنعت نفت است که داوری آن در سال ۱۳۹۷ انجام شد.

۲. بررسی دستورالعملها، آیین‌نامه‌ها، نشریات و ابلاغیه‌های برگزاری مسابقه طراحی و شهرسازی

۱. نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور زیر عنوان راهنمای برگزاری مسابقات معماری و شهرسازی در ایران چاپ سال

۱۳۸۱

۲. مصوب پانصد و سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی، تاریخ ابلاغ: ۱۳۸۲/۰۱/۲۶ شماره ابلاغ: ۳۰۹/دش

که طی آن شورای عالی انقلاب فرهنگی به پیشنهاد فرهنگستان هنر، آیین‌نامه جامع برگزاری مسابقات طراحی معماری و شهرسازی را تصویب کرد.

۳. در راستای وظایف محوله بر اساس بند ۸ ماده ۴ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برگزاری مسابقه و ثبت بناهای ملی و بین‌المللی (موضوع انجام مسابقات شهرسازی و معماری) و به‌منظور ایجاد هماهنگی و انسجام در فرآیند برگزاری مسابقات شهرسازی و معماری، و باهدف ایجاد زمینه‌های اجرای "آیین‌نامه جامع برگزاری مسابقات طراحی معماری و شهرسازی، (مصوب جلسه ۵۱۳ مورخ ۲۰/۱۲/۸۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی)"، شورای عالی شهرسازی و معماری ایران در جلسه مورخ ۹۴/۱/۳۱ بنا بر پیشنهاد معاونت شهرسازی و معماری وزارت راه و شهرسازی، مستند به جزء ۲ بند ۴ بخش ۵ و مقدمه آیین‌نامه مذکور "دستورالعمل اجرایی تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی" را تصویب نمود.

در قوانین و مقررات دولتی در فصل چهارم ماده ۱۶ روش‌های انتخاب مشاور در ردیف ۵ به انتخاب مشاور از به روش مسابقه آمده و در بند ج نیز به نشریه شماره ۲۴۰ اشاره شده است اما در نهایت سه مورد اشاره شده به عنوان مستندات برگزاری مسابقات طراحی معماری و شهرسازی در دسترس است که تفاوت‌های باهم دارند.

در بخش شیوه اجرای این آیین‌نامه‌ها تفاوت اساسی وجود دارد که در جدول ۱- ذکر گردیده است. در ردیف ۱ جدول ۱- مشاهده می‌شود که طبق مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی اجرای آنها در برگزاری مسابقه لازم‌الاجرا است و در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در صورت عدم اجرا جریمه‌هایی نیز در نظر گرفته شده است. در هر سه سند برگزاری مسابقه طراحی و معماری، داوران طی حکمی توسط برگزار کننده منصوب می‌شوند و مشاور و یا مدیر مسابقه در این خصوص مسئولیتی ندارند.

در مورد انواع مسابقه نیز در نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی تفاوت‌هایی وجود دارد که در جدول ۲- آمده است. شیوه دسته‌بندی در مصوبه شماره ۵۱۳ کامل‌تر از نشریه ۲۴۰ است و در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در این خصوص هیچ صحبتی نشده و به نظر می‌رسد که به همان مصوبه شماره ۵۱۳ استناد شده است.

جدول ۱- مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در لازم‌الاجرا بودن

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی
۱	نشریه شماره ۲۴۰ دفتر امور فنی و تدوین معیارهای این سازمان با عنوان "راهنمای برگزاری مسابقات معماری و شهرسازی در ایران" از نوع گروه سوم ابلاغ می‌گردد. (لازم‌الاجرا نیست) دستگاه‌های اجرایی، مشاوران و عوامل دیگر می‌توانند از این نشریه به‌عنوان راهنما استفاده نمایند و در صورتی که روش‌ها، دستورالعمل‌ها، راهنماهای بهتری در اختیار داشته باشند رعایت مفاد این نشریه الزامی نیست.	نشریه شماره ۲۴۰ دفتر امور فنی و تدوین معیارهای این سازمان با عنوان "راهنمای برگزاری مسابقات معماری و شهرسازی در ایران" از نوع گروه سوم ابلاغ می‌گردد. (لازم‌الاجرا نیست) دستگاه‌های اجرایی، مشاوران و عوامل دیگر می‌توانند از این نشریه به‌عنوان راهنما استفاده نمایند و در صورتی که روش‌ها، راهنماهای بهتری در اختیار داشته باشند رعایت مفاد این نشریه الزامی نیست.	با توجه به ضرورت سیاست‌گذاری برای ایجاد زمینه‌های ارتقاء کیفی بناها، سیما و منظر شهرها، و در نتیجه ارتقاء کیفی معماری و شهرسازی کشور از یک سو و اهمیت بهره‌برداری از فرصت‌های ناشی از برگزاری مسابقات معماری و شهرسازی به‌عنوان یکی از روش‌های شکل‌گیری فضاهای شهری و بناهای ارزشمند و با استناد به بند یک مصوبه مورخ ۲۳/۴/۹۳ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و به‌منظور ایجاد ساختار اجرایی "آیین‌نامه جامع برگزاری مسابقات طراحی معماری و شهرسازی، مصوب جلسه ۵۱۳ مورخ ۲۰/۱۲/۸۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی"، از طریق شکل‌گیری دبیرخانه دائمی مسابقات و هیات حل اختلاف، این دستورالعمل با تأکید بر ضرورت توجه ویژه به اسناد فرادست و طرح‌های توسعه و عمران مصوب، در فرآیند برگزاری مسابقات طراحی معماری و شهرسازی تدوین و مفاد آن از تاریخ ابلاغ برای کلیه دستگاه‌ها و اشخاص حقیقی و حقوقی در بخش‌های دولتی و غیردولتی که به برگزاری مسابقه اقدام کنند لازم‌الاجرا خواهد بود.
	بند ۳- برگزاری مسابقه و ثبت آن در دبیرخانه دائمی مسابقات و رعایت این دستورالعمل برای بناهایی که به لحاظ اهمیت کیفی، اهمیت عملکردی، میزان تأثیرگذاری در سیما و منظر شهری، وجه نمادین، اهمیت مکانی و اهمیت محلی، ملی و بین‌المللی شاخص می‌باشند اجباری است؛ تشخیص این امر تا زمان تصویب دستورالعمل بند ۲ مصوبه مورخ ۹۴/۴/۲۴ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران بر عهده دبیرخانه دائمی مسابقات می‌باشد.	بند ۳- تبصره: بدیهی است مسابقات معماری و شهرسازی در شرایطی معتبر شناخته می‌شوند که تابع چهارچوب آیین‌نامه جامع و دستورالعمل حاضر باشند. به‌عبارت‌دیگر آن دسته از موضوعاتی که اجباری تشخیص داده نشده‌اند در صورت ثبت در دبیرخانه -که به معنای تمکین و التزام عملی به مفاد این دستورالعمل است، از حمایت معنوی و اعتبار دبیرخانه دائمی برخوردار خواهند شد.	

در بخش معرفی اصطلاحات نیز تفاوت‌هایی اصلی وجود دارد که باعث تغییرات بزرگی در شیوه‌نامه برگزاری مسابقه شده است. چنانچه در جدول ۳- آمده است، علیرغم اینکه در مصوبه شماره ۵۱۳ از واژه کارفرما ۲۳ بار استفاده شده اما تعریفی از آن ارائه نگردیده و مسئولیت مسابقه را به عهده برگزار کننده گذاشته است. همچنین تعریف مدیر مسابقه نیز تنها در مصوب شماره ۵۱۳ آمده است. در تعریف مشاور نیز بین نشریه شماره ۲۴۰ و مصوب شماره ۵۱۳ تفاوت مفهومی وجود دارد. اصطلاح جامعه شرکت‌کنندگان در نشریه ۲۴۰ نیامده است. تعریف جامعه شرکت‌کنندگان و محصول مسابقه در نشریه شماره ۲۴۰ نیست که لازم است، در اصلاح نشریه لحاظ شود. همچنین تفاوت شرح وظایف مشاور مسابقه و مدیر مسابقه باعث اختلاف بین عملکرد دبیرخانه در نشریه شماره ۲۴۰ با مصوب شماره ۵۱۳ شده است.

دبیرخانه دائمی در نشریه ۲۴۰ نیامده و چون جزئی خارج از بحث نشریه می باشد، بهتر است به صورت بخشنامه لزوم مطرح شدن موضوع مسابقه و اخذ تاییدات لازم به دستگاهها و سازمانهای دولتی و غیردولتی ابلاغ گردد. هیات رسیدگی به اختلافات جزء بسیار مهمی است که در نشریه شماره ۲۴۰ نیامده است و لازم است که در اصلاح نشریه به ابلاغ شیوه حل اختلاف در بخشنامه استفاده از دبیرخانه دائمی استناد شود و بندی نیز در بخشنامه الزام ثبت مسابقه در دبیرخانه دائمی آورده شود. شخص تنظیم کننده برنامه، کیفیت تنظیم و تاییدات لازم برای آن در مصوب شماره ۵۱۳ نیامده است.

در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در خصوص انتخاب داوران موردی نیامده است و شیوه انتخاب تعداد داوران هر مسابقه نیز در مصوب شماره ۵۱۳، نشریه شماره ۲۴۰ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی ذکر نشده است.

جدول ۲- مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در انواع مسابقه

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی
۱	۱-۲-۱ مسابقه با توجه به اهداف آن در دو نوع است: ۱-۲-۱-۱ مسابقه اجرایی: مسابقه ای است که هدف از برپایی آن برگزیدن طرح برتر برای اجرای آن طرح است. ۱-۲-۱-۲ مسابقه نظری: مسابقه ای است که هدف از آن نه اجرای طرح، بلکه دست یافتن به نظرها و انگاره های برتر در موضوعی معین است	۱- مسابقه از لحاظ محتوای آن بر دو نوع است: نوع ۱-۱. مسابقه طراحی اجمالی: مسابقه ای است که برای دست یافتن به انگاره ها و ایده های برتر طراحی در موضوعی معین انجام گیرد، و نتیجه آن در حد طرح های اجمالی بیان کننده ایده طرح باشد. نوع ۲-۱. مسابقه طراحی تفصیلی: مسابقه ای است که برای دست یافتن به طرح مقدماتی در موضوعی معین انجام گیرد، و نتیجه آن، علاوه بر ایده طرح، مبین عناصر طرح، روابط آنها با یکدیگر و با محیط و زمین باشد، به نحوی که بر اساس آن بتوان طرح را به تمامت دریافت و نقشه های جزئیات اجرایی را بر مبنای آن تهیه کرد. حدود این طرح ها از نوع طرح هایی است که از فعالیت های قسمت دوم از مرحله اول خدمات مهندسان مشاور معمار و شهرساز، مطابق ضوابط سازمان مدیریت و برنامه ریزی، حاصل می گردد.	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی
۲	۱-۲-۲ مسابقه با توجه به اعتبار شرکت کنندگان نیز بر سه نوع تقسیم می شود. ۱-۲-۲-۱ مسابقه آزاد که محدودیتی برای شرکت کنندگان ندارد و همه جامعه اهل فن را در سطح ملی و بین المللی در برمی گیرد. ۱-۲-۲-۲ مسابقه محدود که شرکت کنندگان آن گروهی خاص از اهل فن (مثلاً از نظر محل اقامت، تجربه یا تخصص ویژه یا تعداد شرکت کنندگان) هستند. ۱-۲-۲-۳ مسابقه دعوتی که شرکت کنندگان آن با صلاح دید برگزار کننده و به صورت کتبی دعوت می شوند.	۲- مسابقه از لحاظ نوع و دامنه شرکت کنندگان بر چهار نوع است: نوع ۱-۲. مسابقه آزاد ملی: مسابقه ای است که محدودیتی برای شرکت کنندگان نداشته باشد و همه جامعه اهل فن را در سطح ملی دربرگیرد. نوع ۲-۲. مسابقه آزاد بین المللی: مسابقه ای است که محدودیتی برای شرکت کنندگان نداشته باشد و علاوه بر سطح ملی، جامعه اهل فن را در همه یا بعضی از کشورهای دیگر دربرگیرد. نوع ۳-۲. مسابقه محدود: مسابقه ای است که دامنه شرکت کنندگان آن به گروهی خاص از اهل فن (مثلاً از نظر محل اقامت، تجربه یا تخصص ویژه، و یا تعداد شرکت کنندگان) محدود باشد. نوع ۴-۲. مسابقه دعوتی: نوعی از مسابقه محدود است که شرکت کنندگان آن به تعدادی از اهل فن که برگزار کننده از آنها کتباً دعوت می کند محدود باشد.	
۳		۳- مسابقه از لحاظ مراحل و نحوه داوری بر دو نوع است: نوع ۱-۳. مسابقه یک مرحله ای: مسابقه ای است که داوری آن در یک مرحله صورت گیرد. نوع ۲-۳. مسابقه دو مرحله ای: مسابقه ای است که داوری آن در دو مرحله صورت گیرد؛ در مرحله اول تعدادی از طرح های برتر انتخاب شود، صاحبان این طرح ها در مرحله دوم به رقابت بپردازند، و انتخاب برنده اول و رده بندی سایر شرکت کنندگان در مرحله دوم انجام گیرد.	

جدول-۳: مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در اصطلاحات

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	توضیحات
۱			۲-۴. کارفرما: مالک طرح یا هرکسی است که بنا بر قانون دارای اختیارات مالک است. (مطابق با توضیح بخش ۳ آیین‌نامه جامع)	در مصوب شماره ۵۱۳ تعریف کارفرما آمده است. در نشریه ۲۴۰ کارفرما نیامده است.
۲	۱-۳- برگزارکننده: شخص حقیقی یا حقوقی، دولتی یا غیردولتی است که مسابقه را برگزار می‌کند و متولی برگزاری آن در چارچوب آیین‌نامه و مسئول اصلی رعایت روند مسابقه و رعایت سایر قوانین و ضوابط مربوطه است.	ب. اصطلاحات ۱. برگزارکننده: شخص حقیقی یا حقوقی، دولتی یا غیردولتی است که مسابقه را برگزار می‌کند و متولی برگزاری آن در چارچوب آیین‌نامه، و مسئول اصلی مسابقه در مقابل شرکت‌کنندگان و قانون است.	۳-۴. برگزارکننده: شخص حقیقی یا حقوقی، دولتی یا غیردولتی است که مسابقه را برگزار می‌کند و متولی برگزاری آن در چارچوب آیین‌نامه، و مسئول اصلی مسابقه در مقابل شرکت‌کنندگان و قانون است. (مطابق با جزء ۱ بند ب بخش الف، آیین‌نامه جامع)	در دستورالعمل دبیرخانه دائمی تعریف کارفرما ارائه شده است.
۳		۲. مدیر: شخص حقیقی متخصصی است که برگزارکننده وی را برای برنامه‌ریزی و مدیریت برگزاری مسابقه انتخاب می‌کند و از آغاز تا پایان مسابقه، مدیریت آن را بر عهده دارد و رابط اصلی بین برگزارکننده و شرکت‌کنندگان و عموم است.		تعریف مدیر در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی و نشریه ۲۴۰ نیامده است.
۴	۱-۴- مشاور: شخص حقیقی یا حقوقی متخصصی است که برای برنامه‌ریزی و برگزاری مسابقه، طرف مشورت قرار می‌گیرد، و از آغاز تا پایان مسابقه رابط اصلی بین برگزارکننده و شرکت‌کنندگان در مسابقه می‌باشد و امور مربوطه به برگزاری مسابقه را به عهده دارد.	۳. مشاور: شخص حقیقی یا حقوقی متخصصی است که عندالزوم برای برنامه‌ریزی و برگزاری مسابقه، طرف مشورت مدیر قرار می‌گیرد، و مدیر را در تهیه متن‌های فنی مسابقه، مانند برنامه معماری، یاری می‌کند.		تعریف مشاور در نشریه ۲۴۰ و مصوبه ۵۱۳ شورای انقلاب فرهنگی مغایرت دارد.
۵		۴. جامعه شرکت‌کنندگان: مجموعه اشخاص حقیقی یا حقوقی است که بنا بر قوانین و ضوابط مسابقه، مجاز به شرکت در مسابقه شناخته می‌شوند، ولو عملاً در شرکت نکنند؛ یعنی جامعه شرکت‌کنندگان بالقوه. (مطابق با جزء ۴ بند ب بخش الف، آیین‌نامه جامع)	۴-۴. جامعه شرکت‌کنندگان: مجموعه اشخاص حقیقی یا حقوقی است که بنا بر قوانین و ضوابط مسابقه، مجاز به شرکت در مسابقه شناخته می‌شوند، ولو عملاً در شرکت نکنند؛ یعنی جامعه شرکت‌کنندگان بالقوه.	تعریف جامعه شرکت‌کنندگان در نشریه ۲۴۰ نیامده است.
۶		۸. محصول مسابقه: موادی است که شرکت‌کنندگان به‌عنوان نتیجه اصلی مسابقه تحویل می‌دهند و داوری مسابقه در میان آنها صورت می‌گیرد (مانند متن، نقشه، پرونده رایانه‌ای، یا ترکیبی از آنها). محصول یا محصولات مسابقه در این آیین‌نامه اختصاراً «محصول» یا «محصولات» خوانده می‌شود.	۸-۴. محصول مسابقه: موادی است که شرکت‌کنندگان به‌عنوان نتیجه اصلی فعالیت خود در مسابقه به دبیرخانه مسابقه تحویل می‌دهند و داوری مسابقه در میان آنها صورت می‌گیرد (مانند متن، نقشه، پرونده رایانه‌ای، یا ترکیبی از آنها). محصول یا محصولات مسابقه در این دستورالعمل اختصاراً «محصول» یا «محصولات» خوانده می‌شود. (مطابق با جزء ۸ بند ب بخش الف، آیین‌نامه جامع)	تعریف محصول مسابقه در نشریه ۲۴۰ نیامده است.
۷	۱-۸- دبیرخانه مسابقه: محل اداره کلیه امور مربوط به مسابقه است، که برگزارکننده آن را در اختیار مشاور مسابقه قرار می‌دهد. امور مربوط به مسابقه است، که برگزارکننده آن را در اختیار مدیر قرار می‌دهد. دبیرخانه مسابقه در این	۹-۴. دبیرخانه مسابقه: محل اداره کلیه امور مربوط به مسابقه است، که برگزارکننده آن را در اختیار مدیر قرار می‌دهد. دبیرخانه مسابقه در این دستورالعمل اختصاراً		تفاوت در شرح وظایف مدیر و مشاور در نشریه شماره ۲۴۰، مصوب شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل

<p>دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی می باشد.</p>	<p>«دبیرخانه» خوانده می شود. (مطابق با جزء ۹ بند ب بخش الف، آیین نامه جامع)</p>	<p>آیین نامه اختصاراً «دبیرخانه» خوانده می شود.</p>	<p>نام نویسی و نگهداری مدارک داوطلبان شرکت در مسابقه در این دبیرخانه انجام می شود.</p>
<p>در نشریه ۲۴۰ در مورد دبیرخانه دائمی موردی ذکر نشده است.</p>	<p>۴-۱۰. دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی: دبیرخانه ای است که برای رسیدگی به امور مسابقات معماری و شهرسازی و نظارت بر آنها تشکیل می شود. دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی در این دستورالعمل اختصاراً «دبیرخانه دائمی» خوانده می شود. (مطابق با جزء ۱۰ بند ب بخش الف، آیین نامه جامع)</p>	<p>۱۰. دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی: دبیرخانه ای است که برای رسیدگی به امور مسابقات معماری و شهرسازی و نظارت بر آنها تشکیل می شود. دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی در این آیین نامه اختصاراً «دبیرخانه دائمی» خوانده می شود.</p>	<p>۸</p>
<p>در نشریه ۲۴۰ در مورد حل اختلاف موردی ذکر نشده است.</p>	<p>۴-۱۱. هیئت رسیدگی به اختلافات مسابقات معماری و شهرسازی: هیئتی است که حکمیت نهایی را در اختلافات احتمالی میان برگزارکننده و شرکت کننده بر عهده دارد. هیئت رسیدگی به اختلافات مسابقات معماری و شهرسازی در این دستورالعمل اختصاراً «هیئت رسیدگی به اختلافات» خوانده می شود. (مطابق با جزء ۱۱ بند ب بخش الف، آیین نامه جامع)</p>	<p>۱۱. هیئت رسیدگی به اختلافات مسابقات معماری و شهرسازی: هیئتی است که حکمیت نهایی را در اختلافات احتمالی میان برگزارکننده و شرکت کننده بر عهده دارد. هیئت رسیدگی به اختلافات مسابقات معماری و شهرسازی در این آیین نامه اختصاراً «هیئت رسیدگی به اختلافات» خوانده می شود.</p>	<p>۹</p>
<p>در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در خصوص شخص تنظیم کننده برنامه مسابقه موردی نیامده است.</p>	<p>۴-۱۲. برنامه مسابقه: برنامه ای است شامل اهداف، خواسته ها و نیازهای کارفرما، معرفی دقیق و کامل ارکان مسابقه، پیشنهاد نوع مسابقه و داوران (در صورت وجود پیشنهاد اولیه در خصوص معرفی داوران) برنامه کلی عملکردهای مورد نظر، رویکردهای طراحی، مطالعات پایه، (مطالعات زیست محیطی، سازگاری با محیط و توجه به صرفه جویی در مصرف آب و انرژی)، برنامه زمانی و جوایز مورد نظر که می بایست به عنوان یکی از اسناد «گزارش پیشنهاد مسابقه» به دبیرخانه دائمی تحویل داده شود.</p>		<p>۱۰</p>
<p>در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در خصوص انتخاب داوران موردی ذکر نشده است.</p>	<p>۴-۱۲. در صورتی که پیشنهاد اولیه در خصوص معرفی داوران وجود نداشته باشد دبیرخانه دائمی می تواند نسبت به پیشنهاد و معرفی داوران متناسب با موضوع پروژه به برگزارکننده حسب درخواست، اقدام نماید.</p>		<p>۹- تعیین تعداد اعضای هیات داوران، تهیه فهرست پیشنهادی اسامی آنان و اعلام آن به برگزارکننده برای تصویب توسط مشاور مسابقه ۱۰- مذاکره با نامزدهای داوری و نهایی کردن اعضای هیات داوران و اخذ تصویب آن از برگزارکننده</p>
<p>در مصوب شماره ۵۱۳ در بخش تعاریف ها به نشریه ۲۴۰ برای بقیه اصطلاحات اشاره شده است.</p>		<p>۱۲. اصطلاحاتی که در این آیین نامه تعریف نشده، مطابق تعاریف مندرج در بخشنامه ها و دستورالعمل های سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به کار رفته است.</p>	<p>۱۲</p>

در جدول ۳- ردیف ۱۲، تعاریف به دستورالعمل به بخشنامه ها و دستورالعمل ها سپرده شده ولی اسمی از نشریه ۲۴۰ نیامده است در هر حال تفاوت هایی بین تعاریف در نشریه ۲۴۰ با دو سند دیگر برگزاری مسابقه وجود دارد، که در اصلاحات نشریه و یا دستورالعمل ها باید اصلاح شود. مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در ضوابط ارکان برگزاری جدول ۴- آورده شده است. در جدول ۴- ردیف ۱ تنها در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در مورد اجبار استفاده از مشاور حقوقی موردی آمده است، در صورتی که توضیحی در مورد مسابقه اجباری و شرایط آن ذکر نشده است، همچنین تاکنون مسابقه ای در ایران برگزار نشده که یک شرکت حقوقی مسئول برگزاری

آن باشد. در جدول-۴ ردیف ۲ نیز برای چندمین بار به اختلاف در تعریف کارفرما و برگزارکننده برمیخوریم که در مصوب شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی که از آن منشعب شده است، وجود دارد.

جدول-۴ ردیف ۲ به لزوم مستندسازی در دبیرخانه اشاره شده که حلقه گم شده اکثر پروژههاست اما در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی مشخص نشده است که آیا منظور از دبیرخانه، دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی می باشد یا دبیرخانه مسابقه؟ در جدول-۴ ردیف ۳ ارکان مسابقه در نشریه شماره ۲۴۰، مصوب شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی باهم فرق می کند. در جدول-۴ ردیف ۴ شرایط مدیر و داوران مسابقه آمده است که پیشنهاد می گردد که به شرایط احراز این دو مورد از نظر تحصیلات، سوابق و شایستگی ها به تفکیک بندهای جداگانه اضافه شود، تا شفافیت لازم در انتخاب آنها وجود داشته باشد.

جدول-۴: مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در ضوابط ارکان برگزاری مسابقه

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	توضیحات
۱		ماده ۱. هرگاه شخصی حقیقی یا حقوقی، در بخش دولتی یا غیردولتی، تصمیم به برگزاری مسابقه بگیرد، اعم از آن که مسابقه در آن طرح اجباری یا اختیاری باشد، به محض اعلان عمومی مسابقه مشمول این آیین نامه و ملتمز به مراعات آن می گردد. شرح هریک از مواد به تفکیک موضوع توسط فرهنگستان هنر تهیه و بدین آیین نامه پیوست خواهد شد.	۵-۱. در مسابقات اجباری مذکور در بند ۳ کارفرما مکلف است، مسابقه را از طریق یک مشاور حقوقی متخصص برگزار کند که در این صورت مشاور مذکور به عنوان برگزار کننده بوده و طبق قراردادی کلیه مسئولیت های مربوطه را خواهد پذیرفت.	در مصوب شماره ۵۱۳ تعریف کارفرما نیامده است.
۲		ماده ۳. لازم است کلیه تصمیمات اصلی که مطابق روند مسابقه گرفته می شود کتباً ثبت گردد. این اسناد در زمره اسناد رسمی مسابقه تلقی می گردد. از مهم ترین این اسناد حکم کتبی انتصاب مدیر مسابقه، قرارداد مدیریت مسابقه، صورت جلسه یا مکاتبات منجر به تعیین و اعلان نوع مسابقه، آگهی های مسابقه، برنامه مسابقه، احکام انتصاب داوران، صورت مذاکرات جلسات هیئت داور، مشخصات شرکت کنندگان، مشخصات دقیق طرح های برنده همراه با نسخه ای از محصولات است.	۵-۵. برگزارکننده موظف است، پیش از برگزاری مسابقه، بخش مطالعات مسابقه شامل: نوع مسابقه متناسب با موضوع آن، روند مسابقه، مبانی نظری و گزارش پیشنهاد مسابقه را تدوین و نسبت به ارائه مکتوب آن و ثبت مسابقه در دبیرخانه دائمی اقدام نماید.	
۳	ارکان مسابقه: برگزارکننده، مشاور، شرکت کننده، داور، هیات داوران، دبیرخانه	ماده ۴. هر مسابقه باید دارای ارکانی مشتمل بر برگزارکننده، مدیر، و هیئت داور باشد. کلیه ارکان باید به عموم جامعه شرکت کنندگان معرفی شوند.	۴-۱۵. ارکان مسابقه: عبارتند از: کارفرما، برگزارکننده (به عنوان مشاور متخصص جهت مدیریت برگزاری مسابقه)، هیئت داور، جامعه شرکت کنندگان و جایزه.	در ارکان مسابقه بین اسناد برگزاری اختلاف وجود دارد.
۴		ماده ۵. کلیه مسئولیت های مسابقه، از جمله مسئولیت های ناشی از این آیین نامه، قوانین ذی ربط، مندرجات آگهی و برنامه مسابقه اصالتاً بر عهده برگزارکننده است. با انتخاب مدیر، این مسئولیت ها در حدود وظایف و قرارداد میان مدیر و برگزارکننده، و کالتاً به مدیر منتقل می گردد؛ و تغییر مدیر رافع مسئولیت های اصلی برگزارکننده نیست.	۵-۲. کارفرما می بایست خواسته های خود را در قالب اهداف، نیازها و برنامه ها، به طور روشن به برگزارکننده و هیات داوران اعلام نماید.	کارفرما و برگزارکننده جدا هستند.
۵		ماده ۶. مدیر و داوران باید دارای تحصیلات عالی در رشته معماری، شهرسازی، یا رشته های وابسته، و دانش و تجربه ای متناسب با سطح و وسعت مسابقه باشند.	۵-۶. برگزارکننده می بایست پس از ثبت مسابقه و انتخاب داوران طی حکم کتبی انتصاب هریک از داوران را به داور در آن مسابقه به وی اعلام نماید.	
۶			۵-۸. کارفرما مکلف است طرح برنده مسابقه (به استثنای نوع ۱-۱ مسابقه طراحی اجمالی) را عیناً و مطابق نظر مؤلف طرح	برگزاری مجدد مسابقه در صورت عدم توافق در اجرا

فقط در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی آمده است.	اجرا کند. در صورتی که کارفرما به منظور اجرای طرح با مؤلف طرح به توافق نرسد لازم است در صورت اجباری بودن مسابقه با برگزاری مجدد مسابقه و در غیر این صورت از روش‌های معمول و قانونی دیگر نسبت به تهیه طرح اقدام نماید.		
---	--	--	--

جدول-۵: مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در ضوابط پرداخت

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	توضیحات
۱			۱۶-۵. کاهش میزان و تغییر نحوه اهدای جوایز مسابقه پس از انتشار فراخوان و یا آگهی مسابقه امکان‌پذیر نمی‌باشد.	
۲	۱۲-۴- برگزارکننده می‌تواند علاوه بر جایزه به برنده اول، قرارداد ادامه طراحی را نیز با برنده اول منعقد کند. ۱۲-۵- در صورت عقد قرارداد ادامه طراحی با هریک از برندگان، برگزارکننده حق ندارد مبلغ جایزه را از مبلغ قرارداد کسر کند.		۱۸-۵. تعهد برگزارکننده به عقد قرارداد ادامه کار با برنده می‌تواند مکمل بعضی از جایزه‌ها باشد، اما در هیچ صورتی جانشین جوایز هیچ‌یک از رتبه‌ها نمی‌گردد. (مطابق ماده ۱۴، بخش ۲(ضوابط)، آیین‌نامه جامع)	عقد قرارداد جایگزین جایزه نمی‌شود.
۳			۱۹-۵. در برخی از مسابقات، در صورت توافق ادامه کار با برنده اول، عقد قرارداد در این باره نمی‌تواند جانشین جایزه اعلام شده باشد. (مطابق ماده ۱۴، بخش ۲(ضوابط)، آیین‌نامه جامع)	
۴		ماده ۱۵. ممکن است برگزارکننده در برخی از مسابقات، به تفصیلی که در آیین‌نامه‌های ذی‌ربط خواهد آمد، علاوه بر اعطای جایزه به برندگان، قسمتی از هزینه طرح‌های برنده یا شرکت‌کننده یا تمامی هزینه‌ها را، در حدودی که در آگهی اعلان می‌کند، متقبل شود. در این صورت، عمل به مفاد فراخوان و یا آگهی مسابقه در موعد مقرر جزو تعهدات قانونی برگزارکننده خواهد بود. پرداخت هزینه شرکت در مسابقه به راه‌یافتگان به مرحله دوم در مسابقات دو مرحله‌ای (نوع «۳-۲»)، به شرحی که خواهد آمد، الزامی است.	۲۰-۵. در صورتی که برگزارکننده علاوه بر اعطای جایزه به برندگان، قسمتی از هزینه طرح‌های برنده یا شرکت‌کننده یا تمامی هزینه‌ها را، در حدودی که در آگهی اعلان می‌کند، متقبل شود. در این صورت، عمل به مفاد فراخوان و یا آگهی مسابقه در موعد مقرر جزو تعهدات قانونی برگزارکننده خواهد بود. (مطابق ماده ۱۵، بخش ۲(ضوابط)، آیین‌نامه جامع)	
۴			۲۱-۵. پرداخت هزینه شرکت در مسابقه به راه‌یافتگان به مرحله دوم در مسابقات دو مرحله‌ای الزامی است. (مطابق ماده ۱۵، بخش ۲(ضوابط)، آیین‌نامه جامع)	
۵		ماده ۱۶. اعلان مسابقه به معنای تعهد برگزارکننده به حقوقی است که این آیین‌نامه و سایر قوانین و آیین‌نامه‌های ذی‌ربط برای شرکت‌کننده به رسمیت شناخته‌اند. همچنین، ارسال درخواست‌نامه شرکت در مسابقه به معنای پذیرش تعهداتی است که در صورت تأیید صلاحیت شرکت در مسابقه به موجب این آیین‌نامه و سایر قوانین و آیین‌نامه‌های ذی‌ربط بر ذمه شرکت‌کننده واقع می‌گردد.		

۶	ماده ۱۷. مدیر مسابقه در مدت تصدی این سمت متولی و مسئول قانونی مراعات و احقاق حقوق کلیه ارکان مسابقه، شرکت کنندگان، و سایر کسانی است که ممکن است حقوق ایشان به نحوی به مسابقه مربوط شود.	۵-۹. مسئولیت حفظ و حراست از محصولات مسابقه در طی فرآیند مسابقه و برگزاری نمایشگاه بر عهده برگزارکننده است.
---	---	--

مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در ضوابط پرداخت در جدول ۵- ذکر شده است. جدول ۵- ردیف یکم، آمده است که در دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی آمده است که کاهش جایزه و تغییر نحوه اهدای آن مجاز نیست اما در مورد افزایش جایزه ها توضیحی داده نشده و در نشریه شماره ۲۴۰ و مصوبه شماره ۵۱۳ در این خصوص چیزی بیان نشده است.

در جدول ۵- ردیف ۲ در نشریه شماره ۲۴۰ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در مورد عقد قرارداد با برنده مسابقه صحبت شده اما در مصوب شماره ۵۱۳ چنین مطلبی آورده نشده است. ردیف ۵- جدول ۵- بیان شده است، در مصوبه شماره ۵۱۳ آمده که " این آیین نامه و سایر قوانین و آیین نامه های ذی ربط برای شرکت کننده به رسمیت شناخته اند. همچنین، ارسال درخواست نامه شرکت در مسابقه به معنای پذیرش تعهداتی است که در صورت تأیید صلاحیت شرکت در مسابقه به موجب این آیین نامه و سایر قوانین و آیین نامه های ذی ربط بر ذمه شرکت کننده واقع می گردد." اما قید نشده که در مورد مغایرت های این اسناد چه راهکاری پیشنهاد می شود و کدام یک اولویت بالاتری دارند. در مصوبه شماره ۵۱۳ در خصوص مضرات و فواید مسابقه برای کارفرما، شرکت کنندگان و عامه مردم بحث شده است که بهتر است به بخش مقدمه منتقل شود. همچنین در نشریه شماره ۲۴۰ در مورد احراز شرایط برگزارکننده برای برگزاری مسابقه مواردی آمده اما در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.

در جدول ۶- مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در رسیدگی به شکایات و هیات داوران لیست شده است. در ردیف ۶، جدول ۶- تفاوت فی مابین نشریه شماره ۲۴۰ و مصوب شماره ۵۱۳ در تعداد اعضای هیات داوران و شیوه چینی آنها ذکر شده است. در جدول ۷- مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در برگزاری جلسات هیات داوران قید شده است. در جدول ۷- ردیف ۳، در مصوب شماره ۵۱۳ به سازوکار زمان بندی تصمیم گیری داوران اشاره شده است که در نشریه ۲۴۰ حرفی از آن زده نشده و بسیار مناسب است که بندی به این مضمون در آیین نامه وجود داشته باشد. در جدول ۷- ردیف ۶، در مصوبه شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در مورد دستمزد داوران توضیحی داده نشده است.

جدول ۸- مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در آگهی ها و اعلامیه ها ذکر شده است. در جدول ۸- ردیف ۱، اشتباه تایپی نشریه شماره ۲۴۰ آمده است. در بند ۳- جدول ۸- نیز موارد مذکور در نشریه شماره ۲۴۰ برای نام نویسی آورده شده، که با توجه به تغییر تکنولوژی باید اصلاح شود.

جدول ۶- مقایسه آیین نامه های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در رسیدگی به شکایات و هیات داوران

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	توضیحات
۱	۵-۳-۷. در جلسات هیئت داورى به جز داوران، مشاور و دستیاران او، کسی حق حضور ندارد.	۳-۱۳. در جلسات هیئت داورى به جز داوران، مدیر، و دستیاران رسمی مدیر، کسی حق حضور ندارد.	۵-۲۴. نماینده دبیرخانه دائمی (برحسب مورد) می تواند در جلسات هیئت داوران، بدون حق رای و نظر حضور داشته باشد.	تفاوت دارد.

<p>تفاوت بین نشریه ۲۴۰ و مصوبه شماره ۵۱۳ وجود دارد.</p>		<p>۱۶-۳. هیئت داورى می‌تواند دو شرکت‌کننده را شایسته‌مقام اول تشخیص دهد و انتخاب نهایی برنده‌اول را به نظر برگزارکننده (و در طرح‌های بزرگ ملی، به نظر رئیس‌جمهور یا نماینده تام‌الاختیار وی) منوط سازد. در این صورت اعلان رسمی نتایج مسابقه به پس از اعلام نظر برگزارکننده (یا رئیس‌جمهور) موکول می‌شود؛ و در آن، شرکت‌کننده‌ای که برگزارکننده او را شایسته تشخیص دهد برنده‌اول، و شرکت‌کننده دیگر برنده دوم اعلام می‌گردد.</p>	<p>۷-۳-۷- در مسابقات یک مرحله‌ای و یا در مرحله دوم مسابقات دو مرحله‌ای داوران طرح نخست را به طریق حذفی با روی گیری شفاهی و یا کتبی انتخاب و طرح‌های دیگر را رتبه‌بندی می‌کنند. در هر مسابقه فقط یک برنده اول برگزیده می‌شود.</p>	<p>۲</p>
<p>تفاوت بین نشریه ۲۴۰ و مصوبه شماره ۵۱۳ وجود دارد.</p>		<p>۱۷-۳. داور یا هیئت داورى نمی‌تواند هیچ شرکت‌کننده‌ای را شایسته احراز مقام اول نداند؛ اما می‌تواند عیوب محصول برنده اول را اعلام کند، و وی را شایسته واگذاری ادامه کار نداند.</p>	<p>۷-۳-۸- هیات داوران باید سرانجام طرحی را شایسته احراز مقام اول اعلام نماید و نمی‌تواند برندگان مسابقه را شایسته مقام اول نداند، باید با ارائه دلایل به برگزارکننده و تأیید وی، مرحله‌ای دیگر به مسابقه اضافه نماید. هیات داوران پیشنهادهای خود را برای بهبود طرح‌های برتری که می‌توانند در مرحله جدید شرکت کنند، به مشاور ارائه نماید. مشاور نیز مراتب را به اطلاع شرکت‌کنندگان می‌رساند و مسابقه در مرحله جدید ادامه می‌یابد.</p>	<p>۳</p>
<p>تفاوت بین نشریه ۲۴۰ و مصوبه شماره ۵۱۳ وجود دارد.</p>		<p>۱۸-۳. در مسابقات دومرحله‌ای، داور یا هیئت داورى در مرحله اول تعدادی از محصولات برتر را که دارای شرایط ورود به مرحله نهایی اند انتخاب، و با ذکر دلایل انتخاب آنها را به مدیر اعلام می‌کند. برگزارکننده، صاحبان آن محصولات را کتباً به شرکت در مرحله دوم مسابقه دعوت می‌کند. داور یا هیئت داورى می‌تواند پیشنهادهای خود برای بهبود محصولات را جداگانه با هریک از شرکت‌کنندگان مرحله دوم مطرح کند.</p>	<p>۷-۳-۹- در صورتیکه هیچ‌یک از شرکت‌کنندگان در مرحله جدید شرکت نکنند، یا اینکه در مرحله جدید پیشنهاد بهبود شرح ارائه شده توسط هیات داوران را رعایت نمایند. در صورتیکه در برنامه مسابقه پیش‌بینی شده باشد برنده اول معرفی نمی‌شود و جایزه اول به هیچ‌یک از شرکت‌کنندگان اعطا نخواهد شد.</p>	<p>۴</p>
<p>تفاوت بین نشریه ۲۴۰ و مصوبه شماره ۵۱۳ وجود دارد.</p>		<p>۱۹-۳. داور یا هیئت داورى می‌تواند مسابقه‌ای یک‌مرحله‌ای (نوع «۱-۳») را به دومرحله‌ای (نوع «۲-۳») تبدیل کند. این تصمیم در صورت موافقت برگزارکننده معتبر است. در این صورت باید مراتب به اطلاع شرکت‌کنندگان رسانده شود، و مسابقه مطابق ضوابط مسابقات نوع «۱-۳» در میان راه‌یافتگان به مرحله دوم ادامه یابد.</p>	<p>۷-۳-۱۴- رأی هیات داوران قطعی و غیرقابل اعتراض است مگر اینکه در برنامه مسابقه اعتراض و نحوه رسیدگی به آن دیده شود.</p>	<p>۵</p>
<p>تفاوت بین نشریه ۲۴۰ و مصوبه شماره ۵۱۳ وجود دارد.</p>		<p>۲۱-۳. رأی داور یا هیئت داورى قطعی و تغییرناپذیر است، و کسی (ازجمله مدیر و برگزارکننده) مجاز به تغییر و تصرف در آن نیست.</p>	<p>۷-۳-۱۵- دستمزد داوران باید در برنامه مسابقه پیش‌بینی شود و طبق توافق آنها با برگزارکننده مسابقه پرداخت گردد.</p>	<p>۶</p>

جدول ۷- مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در برگزاری جلسات هیات داوران

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	توضیحات
۱	۲۵- رسیدگی به اعتراض‌ها	۳۲. رسیدگی به اعتراضات (توسط مدیر)		در نشریه ۲۴۰ در این بند نیامده است چه کسی به اعتراض‌ها رسیدگی کند، ولی در بند ۳-۱۰- در مورد به پرسش

<p>شرکت کنندگان مواردی ذکر شده است.</p>			
<p>در مصوبه شماره ۵۱۳ از انهدام طرحها صحبتی نشده است.</p>		<p>۳۳. پیگیری عودت محصولات باقی مانده (به جز محصولات برنده) و محصولات راه نیافته به مسابقه به صاحبان آنها (توسط مدیر)</p>	<p>۲-۲۷ استرداد با انهدام طرحها</p>
<p>در مصوبه شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در مورد زمان داوری موردی بیان نشده است.</p>			<p>۷-۳- بر گزار کننده موظف است برای اعلام برنده مهلت مشخصی را اعلام نماید تا در چارچوب آن به برنامه ریزی و زمان بندی دقیق بپردازد. این زمان نباید از ۱۲۰ روز پس از دریافت طرحها تجاوز کند.</p>
<p>هیچ سازوکاری برای انتخاب پروژه و دلیل انجام مسابقه در هیچ کدام از بخشنامهها و قوانین مناقصات ارائه نشده است.</p>			<p>۴. انتخاب پروژه پروژه هایی برای مسابقه معماری برگزیده می شوند که در آنها، برپایی مسابقه بهترین راه حل برای انجام آن باشد و تشخیص آن به عهده برگزار کننده مسابقه است.</p>
<p>در مورد دستمزد در مصوبه شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی صحبتی نشده است.</p>			<p>۵-۵- دستمزد مشاور مسابقه با توجه به اینکه مشاور مسابقه شمار قابل توجهی از وظایف را بر دوش دارد دستمزد وی از مهم ترین مخارج مسابقه است که بر اساس حجم کار مسابقه تعیین می شود. اینکه این دستمزد مبلغ ثابتی باشد یا به صورت پرداخت ماهیانه و یا به صورت دستمزد ساعتی، توافق مشاور مسابقه و برگزار کننده است.</p>
<p>تفاوت دارد.</p>		<p>۳-۷. تعداد اعضای اصلی هیئت داوری باید فرد باشد، از حداقل ۱ نفر تا حداکثر ۷ نفر. تعداد داوران بسته به نوع و موضوع و برنامه مسابقه، به پیشنهاد مدیر و تأیید برگزار کننده تعیین می شود. در صورتی که تعداد داوران بیش از یک نفر باشد، باید به ازای هر سه نفر عضو اصلی، یک عضو علی البدل تعیین شود.</p>	<p>۴-۱-۷- تعداد اعضای هیات اصلی داوران باید فرد حداقل ۵ و حداکثر ۱۱ نفر باشد. ۵-۴-۷- برگزار کننده می تواند یک نفر را در هیات داوران بگمارد. ۶-۱-۷- تعداد داوران بسته به نوع، موضوع و برنامه مسابقه به پیشنهاد مشاور مسابقه و تأیید برگزار کننده تعیین می شود. ۷-۱-۷- به ازاء هر سه عضو اصلی هیات داوران یک عضو علی البدل تعیین می شود. اعضای علی البدل باید شرایط انتخاب در هیات داوران را احراز نمایند.</p>
		<p>۳-۹. در مسابقاتی که به تشخیص مدیر، حضور داورانی متخصص در رشته هایی جز معماری، شهرسازی، یا مرمت بناها و بافت های تاریخی لازم است، انتخاب ایشان به داوری بلامانع است، مشروط بر آن که اکثریت اعضای هیئت داوری همواره با معماران (یا شهرسازان، یا کارشناسان مرمت ابنیه و بافت های تاریخی در موضوعات ذی ربط) باشد.</p>	<p>۹-۱-۷- اکثر اعضای هیات داوران همراه باید با معماران (یا شهرسازان در مسابقات طراحی شهری) باشد.</p>

جدول ۸- مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در آگهی‌ها و اعلامیه‌ها

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	توضیحات
	۸- آگهی و اعلام مسابقه ۸-۱- کلیه مسابقات معماری باید به‌صورت آگهی به اطلاع عموم برسد. ۸-۱- آگهی مسابقه باید دربرگیرنده اطلاعات کافی و دقیق در مورد مسابقه در حداقل عبارات ممکن باشد. ۸-۱- آگهی مسابقه باید در دو روزنامه رسمی کثیرالانتشار به چاپ برسد. علاوه بر آن، آگهی به روشهای دیگر نیز بلامانع است. ۸-۴- آگهی مسابقه توسط مشاور مسابقه تهیه می‌شود. پیش از انتشار باید به تأیید برگزارکننده و رئیس هیات داوران برساند.			در نشریه ۲۴۰ شماره تیرها اشتباه درج گردیده است. همچنین روش‌های دیگر در انتشار آگهی مشخص نشده است. همچنین در مصوبه شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در خصوص کیفیت درج آگهی موردی بیان نشده است.
	۸-۵-۸- میزان مبلغ نام‌نویسی (در صورت لزوم)			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
	۸-۵-۹- نشان برگزارکننده و دبیرخانه آن برای درخواست برنامه مسابقه و فرم نام‌نویسی و دادن اطلاعات بیشتر به شرکت‌کنندگان شامل، نشانی، تلفن و دور نویس.			با توجه به تغییر وسایل ارتباطی لازم است این بند کاملاً اصلاح شود.
	۸-۵-۱۱- محدودیت تعداد شرکت‌کنندگان در صورت وجود (ذکر تعداد پذیرفته‌شدگان و معیارهای انتخاب شرکت‌کنندگان)			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
	۹-۳- برگزارکننده مجاز است نام‌نویسی داوطلبان شرکت در مسابقه را به پرداخت مبلغی منوط کند. مقدار این مبلغ و نحوه پرداخت آن باید دقیقاً در آگهی مسابقه ذکر شود تغییر مبلغ و یا دریافت مبالغ اضافی با عناوین دیگر مجاز نیست.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
	۹-۵- برنامه‌ریزی و اجرای درست نام‌نویسی از وظایف مشاور مسابقه است. برای نام‌نویسی باید برگه‌گویی تهیه شود که دست‌کم حاوی اطلاعات زیر باشد: ۹-۵-۱- هویت شرکت‌کننده ۹-۵-۲- نام همکاران شرکت در مسابقه ۹-۵-۳- نشانی و شماره تلفن و دورنگار ۹-۵-۴- امضا و مهر شرکت‌کننده (در مورد شخص حقوقی امضا یا امضاهایی که در اساس‌نامه شرکت مجاز شناخته شده است) مبنی بر قبول و پیروی از مقررات و مندرجات مسابقه.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.

در جدول ۹- مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در شیوه‌برخورد با برنده مسابقه آورده شده است. در این جدول مواردی آورده شده است علیرغم اهمیت بالای آن در مصوبه شماره ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی در این خصوص مفادی وجود ندارد.

در جدول ۹- ردیف ۲ و ۵ زمان حداکثر زمان پرداخت جایزه برندگان و عقد قرارداد با برنده مسابقه آمده است. در ردیف ۴ جدول ۹- نیز شرایط و توانایی برنده در عقد قرارداد برای ادامه کار آمده، اما در نشریه ۲۴۰ هم نیامده است چه کسی یا سازمانی مجاز به معرفی سازمان یا مهندس مشاور است آیا برنده می‌تواند اینکار را انجام دهد.

جدول-۹: مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در شیوه برخورد با برنده مسابقه

ردیف	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی	توضیحات
۱	۱۱-۱۰- مشاور مسابقه موظف است طرحهایی را که برای شرکت در مسابقه انتخاب نشده‌اند، مشخص نموده و با ذکر دلایل و توضیحات کافی مکتوب به شرکت‌کننده مسترد نماید (در صورت لزوم در برنامه مسابقه) و رونوشت آنرا به برگزارکننده ارائه نماید.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
۲	۱۲-۲- جایزه تمامی برندگان باید حداکثر دو ماه پس از اعلام رسمی نتایج داوری اعطا شود.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
۳	۱۲-۶- در صورتی که برگزارکننده در آگهی یا برنامه مسابقه متعهد شده باشد که علاوه بر اعطای جایزه به برنده اول، قرارداد ادامه طراحی را نیز با وی منعقد کند، برگزارکننده متعهد به عقد قرارداد با برنده اول است مگر آنکه برنده اول خود مایل به عقد قرارداد نباشد یا هیات داوران نظر خاصی در این باره داشته باشند.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
۴	۱۲-۶-۱- اگر برنده اول توانایی اجرایی ادامه طرح و عرضه خدمات مهندسی مشاور را نداشته باشد و یا صلاحیت او برای خدمات مشاوره در طرحهای عمرانی به تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی نرسیده باشد، مجاز است سازمان یا شرکت مهندسی مشاور را که توان و صلاحیت باشد به برگزارکننده معرفی و در صورت توافق برگزارکننده، با همکاری آن شرکت، با برگزارکننده قرارداد منعقد کند.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است. اما در نشریه ۲۴۰ هم نیامده است چه کسی یا سازمانی مجاز به معرفی سازمان یا مهندس مشاور است آیا برنده می‌تواند اینکار را انجام دهد.
۵	۱۲-۶-۲- برگزارکننده موظف است ظرف یک سال پس از اعلام نتیجه مسابقه، قرارداد مذکور را با برنده اول منعقد کند. در غیر این صورت موظف است علاوه بر جایزه اعطاشده مبلغی معادل جایزه برنده اول به وی پرداخت کند.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
۶	۱۲-۶-۳- اگر جایزه برنده اول فقط عقد قرارداد ادامه طراحی اعلام شده باشد، برگزارکننده موظف است مبلغی معادل دو برابر ارزش جایزه برنده دوم به برنده اول پرداخت کند. (در صورتی که در برنامه مسابقه پیشبینی شده باشد)			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است. البته این بند شفاف نیست.
۷	۱۲-۷- مبلغ قرارداد مطابق ضوابط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تعیین می‌شود و برگزارکننده و برنده اول به آن متعهدند.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.
۸	۱۲-۸- طرحهای عمران که به مسابقه گذاشته می‌شوند، خارج از ظرفیت مهندسان مشاور محسوب می‌شوند. بنابراین در صورتی که ظرفیت برنده مسابقه از نظر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی تکمیل باشد، عقد قرارداد طراحی موضوع مسابقه با وی بلامانع است.			در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.

<p>در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.</p>			<p>۹-۱۲- نسبت جوایز به کل مبلغ جوایز مسابقه نباید از حدود زیر خارج باشد. - جایزه اول ۴۰ تا ۵۰ درصد کل مبلغ جایزه - جایزه دوم ۳۰ درصد کل مبلغ جایزه - جایزه سوم ۲۰ درصد کل مبلغ جایزه - جایزه چهارم (در صورت پیش‌بینی در برنامه) ۱۰ درصد کل مبلغ جایزه در این صورت جایزه اول ۴۰ درصد مبلغ جایزه است.</p>
			<p>۱۰-۱۲- در مسابقات دعوتی باید علاوه بر جوایز برندگان، متوسط هزینه شرکت در مسابقه نیز به کلیه شرکت‌کنندگان پرداخت گردد. مبلغ متوسط هزینه بر اساس ضوابط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و با توافق مشاور مسابقه تعیین می‌گردد.</p>
			<p>۱۱-۱۲- در مسابقات دومرحله‌ای باید علاوه بر جوایز اعلام شده برای راه‌یافتگان به مرحله دوم، متوسط هزینه بر اساس ضوابط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و توافق مشاور مسابقه تعیین می‌گردد.</p>
			<p>۱۲-۱۲- در هر زمان که مشخص شود طرح هر یک از برندگان نسخه‌برداری از طرح‌های دیگران بوده است، بلافاصله کلیه حقوق و جوایز اعطاشده از وی سلب و خاطی موظف به استرداد جوایز دریافتی به برگزارکننده و جبران هزینه‌های ذی‌ربط خواهد بود.</p>
<p>در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.</p>	<p>۳-۲۰. پس از اتمام داوری نهایی، داور هیئت داوری موظف است گزارشی کتبی مشتمل بر دلایل داوری خود را به مدیر عرضه کند. مدیر این گزارش را همراه با گزارش تکمیلی خود به برگزارکننده عرضه می‌کند</p>		<p>۱۳-۱- نتیجه داوری باید علاوه بر ابلاغ کتبی به برندگان، مطابق برنامه زمانی اعلام‌شده در برنامه مسابقه، دست‌کم در دو روزنامه کثیرالانتشار چاپ شود.</p>
			<p>۱۴-۱۳-۷- برگزارکننده حق چاپ و انتشار طرح‌های شرکت‌کننده در مسابقه و برپایی نمایشگاه از آنها را به‌طور نامحدود با ذکر نام صاحبان آنها دارد.</p>
<p>در مصوبه ۵۱۳ و دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی به این مورد اشاره نشده است.</p>			<p>۱۵-۱۳-۷- برگزارکننده نباید بدون رضایت کتبی شرکت‌کنندگان، از همه یا بخشی از طرح ایشان، در طراحی یا احداث بناهای موضوع مسابقه یا بناهای دیگر استفاده کند.</p>
			<p>۱۶-۱۴-۲- طرح‌های برنده جایزه به صاحبان آنها بازگردانده نمی‌شود و در اختیار برگزارکننده باقی می‌ماند.</p>

جدول ۱۰- مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در عملکرد دبیرخانه

توضیحات	دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی	مصوب شماره ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی	نشریه شماره ۲۴۰ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	ردیف
<p>مرجع رسیدگی به اعتراضات و روند مسابقه در نشریه شماره ۲۴۰ نیامده است.</p>				۱

	<p>۵-۲۳. در صورتی که در خصوص نتایج نهایی داوری شکایت یا اختلاف نظر به وجود آید، موضوع از طریق دبیرخانه دائمی و طرح مسئله در هیئت رسیدگی به اختلاف قابل پیگیری است.</p>	<p>۴. دبیرخانه دائمی و هیئت رسیدگی به اختلافات ۱-۴. دبیرخانه دائمی مرجع ثابت همه مسابقات معماری و شهرسازی کشور است.</p>	<p>۲</p>
	<p>۲۵- اهم وظایف دبیرخانه دائمی به شرح زیر تعیین می شود: - ثبت مسابقات معماری و شهرسازی - نظارت بر فرآیندهای اجرایی و محتوای مسابقات - رسیدگی به ابهامات و تفسیر مفاد مصوبه حاضر در صورت نیاز، از طریق دبیر شورای عالی شهرسازی و معماری ایران - وصول شکایات مربوط به مسابقات و رسیدگی به آن در هیئت رسیدگی به اختلافات - تشکیل آرشو جامع مسابقات، مستندسازی و تحلیل مسابقات - نظارت بر حسن اجرای آیین نامه جامع - پیش بینی تشکیلات و منابع کارشناسی به منظور ارزیابی و تحلیل فرآیند مسابقات و دستورالعمل حاضر - پیشنهاد و معرفی داور متناسب با موضوع مسابقه حسب درخواست برگزارکننده - تدوین دستورالعمل های نحوه انجام وظایف و گردش کار - ارائه گزارش های دوره ای شش ماهه در خصوص نتایج اجرای دستورالعمل به دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران</p>	<p>۲-۴. دبیرخانه دائمی توسط وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل، و دبیر دائمی، به انتخاب و زیر نظر هیئت رسیدگی به اختلافات اداره می شود.</p>	<p>۳</p>
		<p>۳-۴. رئیس دبیرخانه دائمی را هیئت رسیدگی به اختلافات منصوب می کند.</p>	<p>۴</p>
		<p>۴-۴. کلیه هزینه های دبیرخانه دائمی و هیئت رسیدگی به اختلافات توسط وزارت مسکن و شهرسازی پرداخت می گردد.</p>	<p>۵</p>
		<p>۵-۴. هیئت رسیدگی به اختلافات پنج عضو دارد که به مدت دو سال انتخاب می شوند: نماینده تام الاختیار وزیر مسکن و شهرسازی، نماینده تام الاختیار رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی، نماینده تام الاختیار رئیس فرهنگستان هنر، نماینده تام الاختیار جامعه مهندسان مشاور ایران، و یک نفر از استادان سرشناس و زبده معماری و شهرسازی به انتخاب وزیر علوم، تحقیقات، و فناوری. جلسات این هیئت، حسب درخواست یکی از اعضای آن و یا به موجب دعوت دبیرخانه دائمی به محض وصول شکایت، در محل دبیرخانه دائمی منعقد می شود.</p>	<p>۶</p>
		<p>۶-۴. نحوه کار و رسیدگی به شکایات و تصمیم گیری در هیئت رسیدگی به اختلافات طی آیین نامه ای توسط خود هیئت تعیین خواهد شد. ص/۵، ۱۳، ۱۲/۵</p>	<p>۷</p>
	<p>۵-۲۲. کلیه ارکان مسابقه و عموم شرکت کنندگان ملزم به رعایت حقوق مؤلفین و مصنفین می باشند. در صورتی که بر</p>		<p>۸</p>

	<p>اساس اسناد معتبر معلوم شود که مالکیت طرح ارائه شده در مسابقه خلاف واقع است (طرح کپی شده است)، ضمن حذف طرح از فرآیند مسابقه؛ شرکت کننده مربوطه از شرکت در مسابقات معماری و شهرسازی به مدت ۵ سال محروم می شود. اعلام این موضوع به دبیرخانه دائمی می تواند توسط هر یک از ارکان مسابقه از طریق طرح شکایت به دبیرخانه دائمی صورت گیرد، بدیهی است احراز تخلف مورداً بر اساس اسناد و مدارک معتبر توسط دبیرخانه انجام گرفته و قابل اجرا به هیئت رسیدگی به اختلافات است.</p>		
	<p>۶. بازنگری این دستورالعمل با توجه به ارزیابی، تحلیل و نتیجه پایش فرآیند برگزاری مسابقات، توسط دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری، به لحاظ میزان کارایی و اثربخشی و در صورت ضرورت با هدف ارتقاء بهره‌وری، با پیشنهاد دبیرخانه دائمی هر پنج سال یکبار مورد تجدیدنظر، تکمیل و اصلاح قرار خواهد گرفت.</p>		۹
	<p>۷. نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده دبیرخانه دائمی می باشد و دبیرخانه اختیار دارد در صورت مشاهده تخلف از مفاد آیین نامه اجرایی و دستورالعمل حاضر و عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای، در فرآیند برگزاری مسابقات معماری و شهرسازی اعم از اختیاری و اجباری، نسبت به رسیدگی به تخلف و تعیین محرومیت‌ها، از طریق هیئت حل اختلاف، اقدام نماید. نظارت عالی بر عملکرد دبیرخانه دائمی در تحقق اهداف این دستورالعمل، بر عهده دبیرخانه شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می باشد.</p>		۱۰

در جدول ۹- ردیف ۶ نیز در مورد شرایط عدم انعقاد قرارداد با برنده صحبت شده اما شفاف نیست برای مثال اگر در برنامه مسابقه عدم عقد قرارداد با برنده پیش بینی نشده باشد، تکلیف چیست و چه مرجعی صلاحیت تصمیم‌گیری دارد.

تأسیس دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی برگزاری مسابقه و ثبت بناهای ملی و بین‌المللی، دستورالعمل تشکیل دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی ابلاغ شد اما از پشتوانه حقوقی مستحکمی برخوردار نیست. مقایسه آیین‌نامه‌های برگزاری مسابقات طراحی و معماری در عملکرد دبیرخانه در جدول ۱۰- آمده است.

جدول ۱۰- ردیف ۱ در خصوص اعتراض به روند مسابقه و داوری در نشریه ۲۴۰ زمان برای اعتراض قید شده اما مرجع رسیدگی به اعتراضات و روند مسابقه در نشریه آن نیامده است. در ردیف ۵ و ۴ جدول ۱۰- شیوه انتخاب رئیس دبیرخانه دائمی و هزینه‌های دبیرخانه توسط وزارت مسکن و شهرسازی پرداخت می‌گردد.

نتیجه گیری

با توجه به موارد مذکور به نظر می‌رسد نیاز به تجدیدنظر در برخی از مفاد آیین‌نامه برگزاری مسابقات لازم است. به این منظور پیشنهاد می‌شود ضمن اعلام مرجعی رسمی برای انجام مسابقات طراحی و معماری مثل دبیرخانه دائمی برگزاری مسابقات و سطح‌بندی داوران و مدیران با در نظر گرفتن امکان شرکت افراد آزاد در مسابقه (به دلیل عدم همکاری افراد بدون رتبه‌بندی سازمان برنامه‌بودجه در مسابقات دستگاه‌های دولتی) آیین‌نامه جامعی با تعریف‌ها و اصطلاحات یکسان تدوین شود و سپس بخشنامه‌ای فقط جهت شفاف کردن لزوم استفاده از نشریه یا آیین‌نامه و تعدیل دستمزد داوران و یا سیاست‌گذاری‌های کلی در مواقع لزوم ابلاغ گردد بدون اینکه به مفاد آیین‌نامه آسیبی وارد کند. همان‌طور که مطرح شد عدم یکسانی اصطلاحات، شفافیت مسئولیت‌ها و مسائل مالی و سطوح بندی پروژه باعث اختلال در انجام مسابقات طراحی و معماری بوده و از همه مهم‌تر عدم وجود مرجع برگزاری مسابقه دخالت سلیق شخصی را در انجام مسابقات آزاد گذاشته است. همچنین عدم ذکر مفادی برای شرایط انحلال مسابقه و شیوه اعتراضات بعد از داوری می‌تواند بر غنای آیین‌نامه بیفزاید. از سوی دیگر دبیرخانه دائمی معماری و شهرسازی برگزاری مسابقه و ثبت بناهای ملی و بین‌المللی، اما ابلاغیه مستحکمی به دستگاه‌های دولتی ابلاغ نشده است. لازم است که دبیرخانه به عنوان یک مرجع قدرتمند در برگزاری مسابقه مطرح شود تا برگزاری مسابقات عدالت محور شود.

تشکر و قدردانی

از کلیه مدیران و ائمه فن خصوصاً همکاران شرکت ملی نفت ایران، شهرداری مراغه و دبیرخانه دائمی مسابقات معماری و شهرسازی بخصوص جناب آقای دکتر خدادادی و خانم مهندس تاجیک که با رهنمودهای آگاهانه و تأثیرگذار خود، در تألیف این مقاله ما را یاری نمودند، کمال امتنان و تشکر به عمل می‌آید.

منابع و مراجع

[۱] بخشنامه شماره ۱۹۳۵۴۲/ت/۴۲۹۸۶ ک مورخ ۸۸/۱۰/۰۱ سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

[2] <http://archreport.ir>

[3] <http://competitions.archi>